

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118215769
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118215769.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: T. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. U. XXXX/XX, XXX XX U., právne zastúpenej JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, so sídlom Námestie SNP 7, 091 01 Stropkov, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 9Csp/215/2018-85 zo dňa 04.03.2019 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje v rozsudku výroky I. a II.
- II. Priznáva žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 359 € ako bezdôvodné obohatenie získané na jeho úkor, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

III. Žalobu v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok zamietla.

IV. Žalovanému nárok na náhradu trov konania v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 43a ods. 1, § 43c ods. 1, § 44 ods. 2, § 52a, § 451, § 456 a § 457 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“).

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že považoval uvedenie RPMN a splatnosti splátok za podstatnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej neuvedenie v zmluve (ak zmluva inak vznikla) je sankcionované tým, že takáto zmluva je bez poplatkov a bez úrokov. Podľa súdu prvej inštancie v prípade, ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene výšky RPMN a k doplneniu ďalších zákonom obligatórne vyžadovaných zmluvných údajov, dochádza tým k zmene podstatných náležitostí Zmluvy a takúto odpoveď je treba považovať za nový návrh. V prejednavanej veci k tomu

nedošlo, preto mal za to, že medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom uzavretá zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 10.07.2015 uzavretá nebola. Uvedený záver nemení ani ustanovenie Čl. 2 bodu 2.1 Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere. Súd prvej inštancie nesúhlasil s názorom žalobcu, že RPMN je výsledkom výpočtu a nie zmluvného dojednania, preto nemá vplyv na vznik zmluvy. Ustanovenia OZ nerozlišujú charakter a závažnosť rozdielných údajov v návrhu a jeho prijatí ale vyžadujú jednoznačný konsenzus. Vzhľadom na uvedené, vzťah medzi účastníkmi konania posudzoval ako vzťah z bezdôvodného obohatenia, pričom išlo o plnenie bez právneho dôvodu. Za situácie ak žalovaný poskytol žalobcovi sumu 1.026 eur a žalobca vrátil sumu 2.385 eur, je rozdiel 1.359 eur bezdôvodným obohatením žalovaného získaného na úkor žalobcu. Žalobu v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietol z dôvodu, že Dohoda o poskytovaní služieb je zmluvou, ktorej existencia bez úverovej zmluvy nemá význam. Vznik tejto zmluvy je podmienený vznikom úverovej zmluvy. Ak zmluva nevznikla nemožno v nej určovať neprijateľné zmluvné podmienky, keďže tieto neexistujú.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods.1, § 257 v spojení s 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V konaní o vydaní bezdôvodného obohatenia priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%. V konaní o vyhlásenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, súd formálne úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože dôvody hodné osobitného zreteľa videl v tom, že neplatnosť právneho úkonu spôsobil žalovaný.

5. Proti tomuto rozsudku čo do výrokov I. a II. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní uviedol, že záver súdu o neuzavretí zmluvy z dôvodu, že nedošlo k dohode o výške RPMN, je v rozpore so zákonom a v zmysle platného právneho stavu nemôže mať za následok, že nedošlo k vzniku úverovej zmluvy. Určenie podstatných zložiek právneho úkonu pre úverovú zmluvu vyplýva z § 493 Obchodného zákonníka. Podstatnými náležitosťami zmluvy je dohoda o úvere, záväzok tieto prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Hodnota RPMN nie je žiadnym zákonom stanovená ako podmienka vzniku úverovej zmluvy. Jednoznačne to vyplýva zo znenia § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. Ak by hodnota RPMN bola podmienkou vzniku zmluvy (teda obligatórnou náležitosťou pre jej vznik) potom ust. § 11 ods. 1 (osobitne pod písm. b/ nemalo žiadny právny význam. Žalovaný preto tvrdil, že čiastkový záver súdu o nevzniknutí zmluvy z dôvodu, že nedošlo k dohode o RPMN, je v rozpore so zákonom. Ďalej žalovaný napádal závery súdu aj preto, že súd ani len nezdôvodnil, na základe akých skutočností a z akých dôvodov mal za to, že údaj o RPMN by si účastníci zmluvy vôbec legálne mohli dohodnúť. Súd prvej inštancie bez akéhokoľvek odôvodnenia uvádza, že nedošlo k dohode o výške RPMN. Vzhľadom na špecifickosť tohto údaju, spôsob jeho určenia a kogentné pravidlá stanovené zákonom pre jeho výpočet tvrdil, že takýto formalistický prístup súdu je predčasný. Žalovaný poukázal na to, že hodnota RPMN úveru sa medzi stranami úverovej zmluvy nedojednávajú a preto sa účastníci zmluvy na tejto náležitosti dohodnúť ani nemôžu. Vyplýva to v prvom rade z právnej úpravy upravujúcej spôsob určenia tohto údaju. Aj súdna prax dospela k obdobnému záveru. Z rozsudku nie je zrejmé ani to, na základe čoho súd dospel k záveru o tom, že on vlastne navrhol údaj o RPMN. Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru žiadny návrh RPMN neobsahuje, uvádza sa v nej len údaj o predpokladanej RPMN. Na základe uvedených skutočností žalovaný tvrdil, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku vzniku zmluvných vzťahov. RPMN nepredstavuje predmet záväzku; je to iba informácia určená spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Odvolateľ navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Považovala odvolacie námietky žalovaného za nedôvodné a rozsudok dostatočne odôvodnený. Navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a priznať náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že predmetná úverová zmluva nevznikla pre nesúlad údajov uvedených v návrhu a v akceptácii návrhu vyjadrených v bode 5. a 6. Žiadosti/zmluvy (RPMN).

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa a žalovaný uzavreli Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), ktorá bola žalobkyňou ako dlžníkom podpísaná dňa XX.XX.XXXX a žalovaným ako veriteľom dňa 10.07.2015. Súčasťou zmluvy boli aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. a Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX.

10. Podľa ustanovenia § 44 odsek 1 Občianskeho zákonníka, zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu. Podľa odseku 2, prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy. Podľa odseku 3, ak je návrh určený dvom alebo viacerým osobám, a z jeho obsahu vyplýva, že úmyslom navrhovateľa je, aby všetky osoby, ktorým je návrh určený, sa stali stranou zmluvy, je zmluva uzavretá, ak všetky tieto osoby návrh prijímú.

11. Podľa ustanovenia § 46 odsek 1 Občianskeho zákonníka, písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov. Podľa odseku 2, pre uzavretie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu. Ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľnosti, musia byť prejavy účastníkov na tej istej listine.

12. Žalobkyňa ako žiadateľka o úver v bode 5 Údaje o požadovanom revolvingovom úvere, ktorý sa vyplňal, žiadala úver s úverovým rámcom 1.140 eur, s údajom o predpokladanej RPMN vo výške 26,68 %. V bode 6 žiadosti s poznámkou „nevyplňuje“ už poskytovateľ úveru RPMN uviedol na 25,53 %. Keďže je rozdiel v RPMN pri navrhovanej výške 26,68 % a schválenej 25,53 %, znamená to iný návrh zo strany žalobkyne, preto možno konštatovať, že nedošlo k platnej dohode v časti RPMN. Návrh zmluvy je prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy (§ 43a ods. 1 OZ), pričom podľa § 44 ods. 2 OZ, prijatie návrhu, ktorý obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Je teda zrejmé, že v prípade, ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene výšky RPMN a k doplneniu ďalších zákonom obligatórne vyžadovaných zmluvných údajov, dochádza tým k zmene podstatných náležitostí Zmluvy a takúto odpoveď je treba považovať za nový návrh. Následne preto, aby došlo k uzavretiu Zmluvy, je potrebné túto odpoveď chápať ako návrh zmluvy, ktorý musí byť opätovne prijatý pôvodným navrhovateľom zmluvy, teda dlžníkom.

13. Ak mal teda žalovaný v úmysle poskytnúť žalobkyňi úver na základe iných podmienok ako boli uvedené v žiadosti žalobkyne o poskytnutie revolvingového úveru, bolo jeho povinnosťou uzavrieť zmluvu, ktorej obsahom by boli nové podmienky. Žalobkyňa v čase podpisu žiadosti o poskytnutie úveru dňa 06.07.2015 nemala vedomosť o výške RPMN, ktorú žalovaný uviedol v bode 6. zmluvy („údaje o schválenom úvere“), keďže k tomu došlo až dňa 10.07.2015.

14. Odvolací súd podotýka, že údaj o RPMN môže byť pre spotrebiteľa v čase uzavretia zmluvy rozhodujúcim z dôvodu, že na jeho základe sa spotrebiteľ pri porovnaní RPMN uvádzaných pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných konkurenciou môže rozhodnúť, či danú zmluvu uzavrie alebo nie. Preto je dôležité, aby bola spotrebiteľovi poskytnutá možnosť schválenia zmeny údajov o RPMN, prípadne odmietnutia uzavretia zmluvy z dôvodu, že s danou zmenou nebude súhlasiť.

15. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že ustanovenia OZ (§ 43a ods. 1, § 43c ods. 1, § 44 ods. 2) nerozlišujú charakter a závažnosť rozdielnych údajov v návrhu a jeho prijatí ale vyžadujú jednoznačný konsenzus. Preto posudzovanie charakteru rozdielneho údaja považuje súd za zbytočnú.

16. Na základe vyššie uvedeného sa odvolací súd stotožňuje so záverom prvoinštančného súdu, že body 5. a 6. zmluvy sa nezhodujú (v údají o RPMN), žalobkyňa nemala možnosť zaujať stanovisko k doplneným údajom a zmluvu verifikovať a teda nenastal stret zmluvných strán pri uzatváraní zmluvy.

17. Podľa ustanovenia § 451 odsek 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Podľa odseku 2, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech

získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

18. Keďže v konaní nebolo sporné, že žalobkyňa žalovanému z titulu predmetného úveru zaplatil oproti istine 1.026 eur navyše žalovanú sumu 1.359 eur (zodpovedajúcu jeho bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne), bolo dôvodným jej žalobe vyhovieť a zaviazat' žalovaného na zaplataenie uvedenej sumy aj s príslušným úrokom z omeškania.

19. Za daného stavu odvolací súd rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku I. a súvisiaceho výroku II. o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).